

Abstrakt

Obsahem práce je analýza nulové tolerance v českém kontextu na příkladu města Slaného, Litvínova a Duchcova. Práce popisuje politiky nulové tolerance, jako soubor opatření tvrdě trestající drobné přestupky, což má snížit kriminalitu. Teoretický základ nulové toleranci poskytuje teorie rozbitých oken, která pojímá drobná narušení ve veřejném prostoru jako příčinu rostoucí kriminality. Soubor opatření postavených na nulové toleranci a teorii rozbitých oken je označován jako tzv. Newyorský zázrak, během kterého došlo k výraznému poklesu kriminality a rozšíření nulové tolerance po světě. Pro analýzu českého kontextu je vhodné spojit nulovou toleranci s konceptem morální paniky, který můžeme považovat za spouštěče diskuzí o narušení řádu ve společnosti. V takovémto okamžiku je pro politiky úspěšné využití rétoriky zvýšené sociální kontroly, kterou nulová tolerance nabízí. V České republice je politika nulové tolerance spojená s veřejným prostorem a s obyvateli lokalit, které hodnotíme jako vyloučené, nesplňují však definici ghetta. Pomocí diskurzivní analýzy práce zkoumá tři případy aplikace nulové tolerance, v rámci kterých definuje jednotlivé aktéry – „nepřizpůsobiví“, slušní občané“, politici zavádějící opatření a aktivisté stojící na straně diskriminovaných. Ve Slaném, Litvínově i Duchcově byla represivní opatření politiky nulové tolerance aplikovaná převážně na chudé Romy, kteří spadali do kategorie „nepřizpůsobiví“. Diskurz nulové tolerance ve vybraných městech prohluboval stigmatizaci obyvatel vyloučených lokalit, ale městy byl vyhodnocován jako úspěšné řešení kriminality. Po opadnutí morálních panik kolem vybraných případů rozsáhlá sociální kontrola stále pokračuje a aktuálně využívá novelu zákona o hmotné nouzi k omezení vyplácení sociálních dávek.